

CROATIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 14 May 2007 (morning)

Lundi 14 mai 2007 (matin)

Lunes 14 de mayo de 2007 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napišite komentar na **jedan** od navedenih tekstova:

1. (a)

Kutija koja pokazuje kakvo će biti vrijeme

U malom paviljonu stanuje dama jedna
a njen gospodin živi do nje u sobi drugoj,
ona je nasmiješena vitka i vrlo čedna,
na glavi ima šešir, u haljini je dugoj:
5 u šetnju oni tiho izlaze svakog dana,
gospodin i ta dama lijepa i nasmijana.

Gospodin ima tamni kišobran, uvijek nosi
kravatu, crni kaput i hlače uske, sive,
dama se ljupko smješka i drži cvijet u kosi;
10 u paviljonu malom spokojno sami žive,
u šetnju oni tiho izlaze svakim danom,
ta dama i taj vitki gospodin s kišobranom.

Gospodin ide vani samo kad kiša lije,
kišobran drži mirno i lagano se šeta,
15 a dama pojavi se samo kad sunce grije
vitka i nasmiješena, rumena poput cvijeta,
čim pojavi se oblak ona se smjesta skrije
a pokaže se tiho gospodin kao prije.

Pa zatim opet ona iziđe kad je vruće
20 i lagano se šeta kroz mladu travu cvjetnu,
gospodin tada stoji miran i sam kod kuće;
izlaze svakog dana a nikad da se sretnu:
čim pojavi se oblak ona se smjesta skrije
a pokaže se tiho gospodin kao prije.

25 Lagano tako redom gospodin zatim dama
gospodin zatim dama izlaze tiho vani,
on s tamnim kišobranom a ona uvijek sama,
a ne mogu se sresti – polako teku dani
u paviljonu malom borave oni skrivi
30 vezani neprimjetno jedinom tankom niti.

Luko Paljetak, *Ljubičaste Kiše*, (1973)

1. (b)

Bio je te godine siječanj, studen ali osunčan, i mi smo svako poslijepodne odilazili Poljudu. Slikar je radio. Osmatrali smo, bez riječi, u bojažljivom razmaku, njega i sliku mu. Otkrivali smo na platnu, ozirali u onim bojama naš Poljud, crkvu, borove, ali sve to magleno negdje u daljini; teška mračna pozadina. Tek pred njom u blijedom svjetlu ono razriveno samostansko zide i na
 5 njem prikovani prosjaci u dronjcima, pogureni gologlavi starci iz poljudskog ubožkog doma. A nad svime ogromno plameno žuto Sunce. Bilo je užareno, lopta u zraku, te grijalo one gole, dronjave ljude izbezumljenih očiju; milovalo one košćate drhtave ruke, ispružene vratove, ćelave ozeble glave. Svakim danom slika nam je postajala jasnija, ono sunce žarče, samilosnije, a njegovo svjetlo činilo se kao da ulijeva očima poljudskih staraca nikad viđenu milinu, nebesnu dragost; kao
 10 da im daje život sam. Umjetnik je neumorno radio i, zamišljen, nije ni mario za vjetar, koji mu je mrsio vlasi, niti ga je uznemirilo predvečernje zvono Poljuda: činilo se kao da uopće ne opaža našu nazočnost, kao što je bio nesvjestan za sve oko njega u prostoru u životu, izvan slike. Njegova uzbuđenost, poput lake bolesti, prelazila je i na nas, maštovite mladce. Čekali smo nestrpljivi da se dan ojutri, a noć nas je uznemiravala snovima o njemu, njegovoj slici, tajnovitom mu liku.

Jednoga poslijepodneva došli smo na Poljud, ali slikara ne zatekosmo. Bio je svijetao vjetrovit dan i starci iz ubožkog doma sunčali su se. Uskoro, od njih, saznadosmo sve: tog dana ranije nego obično došao slikar i počeo raditi. Bio je naoko miran, tek nije sjedio, nego neodlučan zastajući često poglédao put mora. Kao da je očekivao s pučine nekoga, u čiji dolazak i sam sumnjaše. Potom bi opet bacio pogled na sliku. Odjednom vidješe, kako je zahvatio platno, prinio
 20 ga bliže očima i opet položio na stalak. Tako nekoliko puta. Starci su ga promatrali kao uvijek, s nepovjerenjem. Nisu se nikad mogli porazgovoriti, sporazumjeti s njim, jer im je njegov jezik bio nepoznat. Iznenada, pričahu, on im pristupi bliže i nešto promrmlja pak izvuče lisnicu i pruži im oveću svotu novaca. Oni ustuknuše, zgranuti. Spočetka odbiše da prime, makar im je nudio i uz to ih svakojakim kretnjama nagovarao, molio. Konačno im dade razumjeti, da ako taj novac
 25 ne prime, da će ga on ionako baciti u more. Njemu, činilo se kao da je htio kazati, i tako nije stalo do novca. Do te nevažne sitnice. Oči mu bjehu pritom nujne. Naposljetku oni pristadoše, uzeše novac začuđeni znatnošću svote. Možda im je to bila nagrada, mislili su, od nepoznatog umjetnika, kome dopustiše da ih slika. Uostalom, pričini im se da ga je to smirilo. No učas vidješe, kako je izvadio iz džepa nožić i razrezuje, dere njime sliku. Zatim je uze pod pazuh, priđe moru i baci je
 30 u pučinu. Onda je mirno pokupio sve svoje stvari i bez riječi krenuo put Grada. Poljud ga nikad više nije vidio, niti smo ga ikad sreli u našem gradu. Bio je nestao nenadano kao što se i pojavio.

Cijelu noć i sutradan mučile su dječake žive neobične misli o strancu slikaru. Tko je on bio i odakle je došao; iz koje nepoznate zemlje u naše sunčane strane. Možda je i zavičaj toga nepoznatog čovjeka bio čudesan, tajnovit, kao i njegov uzvit hladni lik, njegov beznadni pogled.
 35 Neki požališe što su okasnili da ga vide posljednji put: možda bi im osim onog svakidašnjeg smiješka bio za oproštaj prišapnuo nepoznatu riječ, a možda, mučila je mašta neke, možda bi i njima poklonio novaca, dar kakvi ili samu sliku, tko zna – ta kako je čudnovat bio, kod njega je sve moguće. Mene je ponajviše uznemiravalo: zašto je bacio sliku u more. Pričinjavala mi se divno djelo čarobnjačkih ruku, neobična tvorevina nekog drugog, boljeg svijeta. Promatrajući, za svih
 40 onih dana, njezino nastajanje, činilo mi se da negdje u daljini svira nevidljiva glazba ili je netko u poljudskom samostanu sjeo uz orgulje. Ali kako to obično biva, već prvi dani koji nadodoše iza toga izbljediše mi iz mašte malne potpuno sav događaj, a poslije zbrisa mi se iz sjećanja i lik stranca umjetnika.

Antun Nizeteo, *Sunce Siromašnih, Izabrana Djela*, (2004)